

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 4 janar 2017
Nr. ref.: RK1031/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI67/16

Parashtrues

Lumturije Voca

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të Apelit të Gjykatës Supreme për çështjet që kanë të bëjnë me Agjencinë Kosovare të Pronës, GSK-KPA-A-041/14, të 2 dhjetorit 2015

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Lumturije Voca nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesja e kërkesës), që përfaqësohet nga avokati Qazim Qerimi.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës konteston Aktgjykimin e Kolegjit të Apelit të Gjykatës Supreme për çështjet që kanë të bëjnë me Agjencinë Kosovare të Pronës (në tekstin e mëtejme: Kolegji i Apelit), GSK-KPA-A-041/14, të 2 dhjetorit 2015.
3. Aktgjykimi i kontestuar i është dorëzuar parashtrueses së kërkesës më 28 janar 2016.

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se janë shkelur nenet 7 [Vlerat], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), si dhe neni 6 [E drejta për një proces të rregullt] në lidhje me nenin 13 [E drejta për zgjidhje efektive] dhe neni 1 i Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 29 prill 2016, parashtruesja e kërkesës dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 11 maj 2016, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Ivan Čukalović (kryesues), Arta Rama-Hajrizi dhe Gresa Caka-Nimani.
8. Më 2 qershor 2016, Gjykata e njoftoi parashtruesen për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ajo që të dorëzojë Vendimin e Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës, KPCC/D/R/215/2013, të 21 shtatorit 2013. Gjykata i dërgoi një kopje të kërkesës Kolegjit të Apelit.
9. Më 23 qershor 2016, Gjykata i dërgoi një kopje të kërkesës Rifat Çekut dhe trashëgimtarëve të tjerë ligjorë të Egjlane Gashit, përkatësisht: Saide Kelmendi, Bashkim Mulliqi, Safinaz Rudi dhe Tabe Ivesi, si palë të paditura, dhe u dha afat prej 7 (shtatë) ditësh për të paraqitur komentet e tyre, nëse kanë.
10. Më 1 korrik 2016, Rifat Çeku i dorëzoi komentet në Gjykatë dhe autorizimin për të përfaqësuar trashëgimtarët e tjerë ligjorë të Egjlane Gashit.

11. Më 6 korrik 2016, Gjykata i dërgoi parashtrueses së kërkesës një kopje të komenteve të paraqitura nga palët e paditura, duke lënë një periudhë prej 7 (shtatë) ditësh t'i paraqet komentet e saj, nëse ka.
12. Më 21 shtator 2016, Gjykata, duke qenë në dijeni që çështja C. nr. 1268/10 është në procedurë e sipër në Gjykatën Themelore në Prishtinë, kërkoi që gjykata në fjalë t'i informojë lidhur me atë se cilat janë palët ndërgjyqëse në procedurë; cili është objekti i çështjes në këtë rast; dhe në cilën fazë është procedura.
13. Më 20 tetor 2016, Gjykata Themelore informoi se rasti në procedurë e sipër *“ka filluar me padinë C. nr. 1268/10 e paditëses Lumnije Voca nga Prishtina, më 3 qershor 2010, të parashtruar kundër të paditurit Rifat Çeku nga Prishtina, rr. Tirana, ndërtesa 52-1/1, me objekt kontesti vërtetimin e pronësisë”*. Përveç kësaj, Gjykata Themelore ka bashkëngjitur *“padinë e paditëses të 3 qershorit 2010 dhe përgjigjen ndaj padisë të 27 marsit 2015”*.
14. Më 6 dhjetor 2016, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve të përgjithshme

15. Më 23 tetor 1986, Egjlane Gashit i është ndarë banesa në ish rrugën e Beogradit dhe tani në rrugën e Tiranës, në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: banesa).
16. Më 30 shtator 1987, Egjlane Gashi lidhi kontratë mbi shfrytëzimin e banesës me Ndërmarrjen Publike Banesore (në tekstin e mëtejme: NPB-ja).
17. Më 8 nëntor 1994, Egjlane Gashi lidhi kontratë për blerjen e banesës dhe pagoi çmimin e kontraktuar.
18. Ministria e Financave e Republikës së Serbisë nuk e aprovoi bartjen e të drejtës së pronësisë siç kërkohet me Ligjin për qarkullimin e pronës së paluajtshme. Kontrata mbi blerjen e banesës nuk u vërtetua nga Gjykata Komunale, për shkak të mungesës së këtij aprovimi.
19. Më 2 shkurt 1995, Egjlane Gashi ka vdekur dhe në banesë vazhduan të jetojnë trashëgimtarët e saj ligjorë, gjegjësisht motra e saj Saide Kelmendi, e cila gjatë vitit 1997 është dëbuar nga banesa.
20. Më 12 shkurt 1998, NPB-ja ia ndau banesën në shfrytëzim Vesela Radović dhe më 31 mars 1998, NPB-ja lidhi kontratën mbi shfrytëzimin e banesës me Vesela Radović.
21. Më 13 maj 1998, Vesela Radović lidhi kontratë për blerjen e banesës me NPB. Vesela Radović ka jetuar në banesë deri më 24 qershor 1999, kur u shpërngul nga Kosova.
22. Pas kësaj dite, në banesë u vendos Rifat Çeku, trashëgimtari i të ndjerës Egjlane Gashi.

23. Më 14 dhjetor 2001, parashtruesja e kërkesës Lumturije Voca lidhi kontratë për shitblerjen e banesës me Vesela Radović. Ajo kontratë ishte vërtetuar (VR. nr. 6692/2001) nga Gjykata Komunale në Prishtinë.

Përmbledhja e fakteve në procedurën e zhvilluar në gjykatat e rregullta

24. Parashtruesja e kërkesës parashtrroi padi në Gjykatën Komunale, duke pretenduar se Rifat Çeku qëndron në banesë dhe kërkoi që ai të obligohet që *“ta liroj nga njerëzit dhe sendet dhe të lirë t’ia dorëzojë paditëses në shfrytëzim të mëtejme”*.
25. I padituri Rifat Çeku i propozoi Gjykatës Komunale ta refuzojë padinë si të pabazuar *“nga arsyeja se banesa e cila është objekt i kërkesëpadisë është pronë e Egjlane Gashit”*.
26. Më 30 maj 2002, Gjykata Komunale (Aktgjykimi C. nr. 290/2002) aprovoi kërkesëpadinë e parashtrueses dhe obligoi Rifat Çekun ta lirojë banesën.
27. Rifat Çeku, si njëri nga trashëgimtarët ligjorë të së ndjerës Egjlane Gashi, parashtrroi ankesë në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, duke pretenduar se procedura lidhur me të drejtat pronësore për të njëjtën banesë ishin në pritje para Komisionit për Çështje Pronësore dhe Banesore (në tekstin e mëtejme: KÇPB), ndërmjet trashëgimtarëve ligjorë të Egjlane Gashit dhe Vesela Radović. Trashëgimtarët e tjerë ligjorë të Egjlane Gashit, përkatësisht Saide Kelmendi, Bashkim Mulliqi, Safinaz Rudi dhe Taibe Ivesi, gjithashtu parashtruan ankesë, duke pretenduar se banesa ishte pronë e tyre dhe se procedurat në lidhje me banesën ishin iniciuar në KÇPB-së.
28. Më 2 korrik 2003, Gjykata e Qarkut (Aktgjykimi Ac. nr. 521/2002) refuzoi si të pabazuara ato ankesa të Rifat Çekut dhe trashëgimtarëve të tjerë ligjorë dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës Komunale.
29. Rifat Çeku parashtrroi revizion në Gjykatën Supreme, duke pretenduar se gjykatat e rregullta ishin jokompetente për të vendosur në këtë çështje juridike, pasi KÇPB-ja kishte kompetencë ekskluzive dhe se banesa është pronësi e Egjlane Gashit dhe të trashëgimtarëve ligjorë. Për më tepër, Rifat Çeku pretendoi se trashëgimtarëve ligjorë të Egjlane Gashit nuk u është lejuar që të ndërhyjnë në procedurë.
30. Më 21 janar 2004, Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 142/2003) refuzoi, si të pabazuar, revizionin e Rifat Çekut dhe vërtetoi Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut.
31. Gjykata Supreme shqyrtoi pretendimin për jokompetencë të gjykatave të rregullta. Në të vërtetë, Gjykata Supreme gjeti se ai pretendim është i pabazuar, sepse *“fakti se parashtruesja ka blerë banesën nga Vesela Radović më 14 dhjetor 2001, transaksion juridik që ka ndodhur pas datës 13.10.1999 dhe sipas nenit 1.2 (c) të Rregullores së UNMIK-ut nr. 1999/23 të datës 15 nëntor 1999 këto çështje janë në kompetencë të gjykatave dhe jo të Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore”*.

32. Gjykata Supreme, gjithashtu, konstatoi se Vesela Radović ka mundur ta posedojë banesën dhe t'ia shesë atë paditësit *“për faktin se Vesela Radović, sipas kontratës së shitblerjes të vërtetuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë ka qenë pronare e banesës në fjalë dhe gjatë tërë procedurës, deri në marrjen e aktgjykimit të goditur [të Gjykatës së Qarkut], nuk është provuar, që përveç paditëses së cilës ia ka shitur, ta ketë tjetërsuar atë”*.
33. Parashtruesja e kërkesës parashtrroi në Gjykatën Komunale propozim për përmbarim.
34. Më 7 gusht 2003, Gjykata Komunale përcaktoi (Aktvendimi E. nr. 469/03) përmbarimin.
35. Më 21 gusht 2003, KÇPB-ja informoi Gjykatën Komunale se është regjistruar një rast për të njëjtën çështje juridike (DS008675) dhe është në pritje në KÇPB, duke kërkuar ndërprerjen e të gjitha procedurave në lidhje me përmbarimin, pasi që KÇPB-ja ka juridiksion ekskluziv për këto raste.
36. Më 2 shtator 2003, Gjykata Komunale (Konkluzioni E. nr. 469/03) urdhëroi debitorin që të bëjë *“shpërnguljen nga njerëzit dhe sendet nga banesa (...) dhe dorëzimin në shfrytëzim dhe disponim të lirë kreditorit”*.
37. Më 14 nëntor 2003, Gjykata Komunale (E. nr. 469/03) kërkoi nga KÇPB-ja që të përshpejtojë procedurën e zgjidhjes së rastit të regjistruar dhe i cili është në pritje.
38. Më 11 mars 2004, Gjykata Komunale njoftoi KÇPB-në se Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 142/2003, i 21 janarit 2004) refuzoi si të pabazuar, revizionin e të paditurit Rifat Çeku. Gjykata Komunale, gjithashtu, kërkoi nga KÇPB-ja që ta informojë *“gjer ku ka arritur procedura në zgjidhjen e këtij rasti si dhe çfarë është qëndrimi i juaj tani pas këtij rasti - Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, në këtë çështje juridike, veçmas përkitazi me juridiksionin e veprimit”*.
39. Më 1 korrik 2016, Rifat Çeku e informoi Gjykatën se në vitin 2010, *“parashtruesja e kërkesës (...) parashtrroi padi kundër [atij] në Gjykatën Komunale në Prishtinë (...) për të konfirmuar pronësinë”* mbi banesën e kontestuar dhe se padia *“është në pritje në gjykatat e rregullta, përkatësisht procedura është ende në zhvillim e sipër”*. Më 6 korrik 2016, Gjykata i dërgoi parashtrueses së kërkesës komentet e dorëzuara nga Rifat Çeku. Asnjë përgjigje nuk është parashtruar nga parashtruesja brenda afatit të caktuar.

Përmbledhja e fakteve në procedurën e zhvilluar në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit

40. Në një datë të pacaktuar, Saide Kelmendi, njëra nga trashëgimtarët ligjorë të Egjlane Gashit parashtrroi në KÇPB një kërkesë të kategorisë A (DS008675), duke kërkuar *“vërtetimin e pronësisë”* mbi banesën e kontestuar. Në atë padi, Saide Kelmendi ishte paditëse. Vesela Radović ishte e paditur, ndërsa Lumturije Voca (parashtruesja e kërkesës) ishte palë e interesuar.

41. Në një datë të pacaktuar, Vesela Radović, parashtroi në KÇPB dy kërkesa të kategorisë C (DS003476 dhe DS606736), duke kërkuar “posedimin e sërishëm” të banesës së kontestuar. Në kërkesë, Vesela Radović ishte paditëse, Rifat Çeku ishte i paditur dhe Lumturije Voca (parashtruese e kërkesës), ishte palë e interesuar.
42. Në procedurë, si palë e interesuar ka ndërhyrë edhe parashtruesja e kërkesës Lumturije Voca, duke pretenduar se banesën e ka blerë nga Vesela Radović.
43. Më 12 dhjetor 2003, KÇPB-ja (Vendimi HPCC/D/06/2003/B&C) gjeti se *“Egjlane Gashi e ka fituar pronësinë e banesës objekt kërkesë. Mirëpo, me qenë se paraqitësja e parë e kërkesës [Saide Kelmendi] pranon se procedura gjyqësore nuk ka përfunduar, është e pa qartë nëse paraqitësja e parë e kërkesës është e vetmja trashëgimtare e ligjshme e Egjlane Gashit. Menjëherë sapo të përfundojë procedura e pa zgjedhur mbi trashëgiminë, trashëgimtari ligjor i trashëgimtarëve, i përcaktuar në bazë të këtyre procedurave, duhet të regjistrohet në regjistrat përkatës publik si pronar i banesës objekt kërkesë”*.
44. Rrjedhimisht, KÇPB-ja urdhëroi më tej:
- “1. Transaksioni i pronës ndërmjet Egjlane Gashit dhe Bartësit të së Drejtës së Ndarjes i datës 8 nëntor 1994 është valid;*
 - 2. Pronësia mbi pronën objekt kërkesë të regjistrohet në regjistrat përkatës publikë në favor të personave të cilët shpallen trashëgimtarë të ligjshëm të Egjlane Gashit në procedurën e pa përfunduar mbi trashëgiminë; dhe*
 - 3. Kërkesa e Vesela Radović (DS003476 dhe DS606736) të refuzohet”*.
45. KÇPB-ja, gjithashtu, konstatoi se *“paraqitësja e dytë e kërkesës [Vesela Radović] nuk kishte të drejtë pronësore mbi banesën objekt kërkesë”,* dhe për këtë arsye nuk ka mundur ta bartë të drejtën e pronësisë të parashtruesja e kërkesës Lumturije Voca.
46. Në lidhje me palën e interesuar Lumturije Voca (parashtruesen e kërkesës), KÇPB-ja gjeti se *“transaksioni i vitit 1994 ishte valid”*. Prandaj, ai konsideroi se *“është e pa mundur që Komisioni ta pranojë si valide ndonjë përpjekje nga BDN që ta shesë (apo t'i akordojë ndonjë të drejtë) mbi banesën ndonjë pale”*. Prandaj, KÇPB-ja gjithashtu konstatoi se *“Komisioni e ndalon njohjen e validitetit të kësaj shitje”*.
47. Më 10 maj 2005, Lumturije Voca (parashtruesja e kërkesës), parashtroi në KÇPB kërkesë për rishqyrtimin e vendimit të saj të 12 dhjetorit 2003. Në atë kërkesë, palë e paditur ishte Saide Kelmendi.
48. Më 31 mars 2006, KÇPB-ja (Vendimi nr. HPCC/REC/61/2006) refuzoi kërkesën e parashtrueses për rishqyrtim dhe vërtetoi vendimin e saj duke rikujtuar se *“vendimet përfundimtare të komisionit janë të detyrueshme dhe të imponueshme, dhe nuk mund të rishqyrtohen nga asnjë trup tjetër juridik apo administrativ në Kosovë”*.

49. Më 27 janar 2010, parashtruesja e kërkesës kërkoi nga KÇPB-ja që ta anulojë vendimin e saj për rishqyrtim dhe të gjitha vendimet e mëparshme të marra nga ajo dhe ta vërtetojë Aktgjykimin (C. nr. 290/2002) të Gjykatës Komunale, sepse ai Aktgjykim është bërë *res judicata* më 2 korrik 2003.
50. Më 21 gusht 2013, KÇPB-ja (Vendimi nr. KPCC/D/R/215/2013) hodhi poshtë kërkesën e parashtrueses si çështje e gjykuar (*res judicata*), duke konsideruar “*se e njëjta kërkesë e saj dhe për të njëjtën banesë, e regjistruar në HPCC nr. DS003476 i DS606736, është shqyrtuar dhe vendosur me vendimin e formës së prerë të KÇPB, HPCC/REC/61/2006, të 31 marsit 2006*”.
51. Më 16 dhjetor 2013, parashtruesja e kërkesës parashtrroi ankesë në Kolegjin e Apelit kundër atij vendimi të KÇPB-së. Në ankesë Lumturije Voca ishte ankuese, dhe palë të paditura ishin Saide Kelmendi, Bashkim Mulliqi, Tabe Ivesi, Safinaz Rudi dhe Rifat Çeku, të cilët përfaqësonin palët tjera të paditura.
52. Më 2 dhjetor 2015, Kolegji i Apelit (Aktgjykimi GSK-KPA-A-041/14) refuzoi ankesën e parashtrueses së kërkesës, sepse “*ajo nuk është ushtruar brenda afatit prej 30 ditëve*”. Kolegji i Apelit, gjithashtu, ndryshoi sipas detyrës zyrtare Aktvendimin e 21 gushtit 2013, si në vijim: “*përveç Rifat Çekut palë përgjegjëse në kërkesë në shkallën e parë janë edhe Saide Kelmendi, Bashkim Mulliqi, Safinaz Rudi dhe Tabe Ivesi*”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

53. Parashtruesja e kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat e saj të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6, në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së. Ajo konsideron se “*do të ishte iluzore, nëse sistemi ligjor i Kosovës do të lejonte një vendim gjyqësor përfundimtar dhe të plotfuqishëm që të mbetej i paefektshëm në dëm të një pale*”.
54. Parashtruesja e kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale, C. nr. 290/2002, i 30 majit 2002 është *res judicata* dhe se për 13 (trembëdhjetë) vjet nuk është përmbaruar Aktgjykimi.
55. Parashtruesja e kërkesës më tej arsyeton se për të njëjtën çështje juridike janë zhvilluar dy procedura të ndryshme: një para gjykatave të rregullta dhe një para KÇPB-së dhe Kolegjit të Apelit. Kjo situatë rezultoi “*në rastin para jush keni dy vendime të ndryshme të formës së prerë dhe të detyrueshme për të njëjtin objekt çështje*”.
56. Më tej, parashtruesja e kërkesës konsideron se KÇPB-ja “*nuk është arsyetuar fare rreth vendimit res judicata të Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe si qëndron ai vendim. Këtë nuk e ka bërë as Kolegji i Apelit të Agjencisë Kosovare të Pronës të Gjykatës Supreme*”.
57. Parashtruesja deklaron se “*Gjykata Supreme me aktgjykimin e saj të 21 janarit 2004 (Rev. nr. 142/2003) qartë e ka arsyetuar çështjen e juridiksionit dhe ka konstatuar se gjykatat e rregullta kanë kompetencë të vendosin rastin sepse parashtruesja e ka blerë banesën nga Vesela Radović më 14 dhjetor 2001*”.

58. Parashtruesja e kërkesës konsideron se Kolegji i Apelit ka pasur për obligim të *“tregojë se cili aktgjykim i formës së prerë, i zbatueshëm dhe i detyrueshëm, duhet të lihet në fuqi, ai i Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore më 12 dhjetor 2003 dhe 31 mars 2006 si dhe të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës i datës 21 gusht 2013 dhe të Kolegjit të Apelit të Agjencionit Kosovar të Pronës të Gjykatës Supreme i datës 2 dhjetor 2015 apo vendimi i Gjykatës Supreme (Rev. nr. 142/2003, të 21 janarit 2004) dhe ai i Gjykatës Komunale në Prishtinë (C. nr. 290/2002, të 30 majit 2002)”*.
59. Parashtruesja e kërkesës konsideron se është krijuar pasiguria juridike sa i përket *“parashtrueses, personave të tretë dhe institucionet kompetente. Ata “nuk dinë si të veprojnë”* sepse KÇPB-ja dhe Kolegji i Apelit *“kishte vendosur në kundërshtim me vendimin e Gjykatës Supreme dhe vendimin e Gjykatës Komunale”*.
60. Parashtruesja e kërkesës më tej pretendon se është shkelur e drejta e saj e gëzimit paqësor të kësaj pasurie, e garantuar me nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së.
61. Parashtruesja e kërkesës në fund konsideron se janë shkelur parimet e sundimit të ligjit dhe nenet 7 dhe 102 të Kushtetutës, për shkak se *“Gjykata Supreme, si dhe Kolegji i Apelit të Agjencionit Kosovar të Pronës të Gjykatës Supreme, si pjesë e Gjykatës Supreme, kanë obligim kushtetues që të mënjanojnë këtë pasiguri juridike të shkaktuar”*.
62. Parashtruesja kërkon nga Gjykata: *“që të konstatohet se vendimet e gjykatave të rregullta (...), të cilësohen si vendime të vlefshme që reflektojnë institutin res judicata në rastin konkret”*.

Komentet e palës përgjegjëse

63. Pala përgjegjëse theksoi se *“parashtruesja fare nuk e njofton Gjykatën Kushtetuese se në vitin 2010 ka ushtruar padi kundër Rifat Çekut në Gjykatën Komunale në Prishtinë - Departamenti i përgjithshëm me numër C. 1268/2010 për vërtetimin e pronësisë, me vlerë prej 60.000 euro, për të njëjtën banesë”*.
64. Më 11 mars 2015, Gjykata Themelore në Prishtinë (Aktvendimi C. nr. 1268/2010) caktoi afatin prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh, në të cilin *“i padituri Rifat Çeku, duke vepruar sipas aktvendimit, të afatit ligjor ka dhënë përgjigje në padi, i cili sot e kësaj dite është në pritje të vendimit të gjykatës që ta hedhë si të palejuar dhe të pa bazë ligjore padinë e parashtrueses”*.
65. Më tej, pala përgjegjëse pyet *“si mundet të ushtroj një kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë kur ka padi ende të pa zgjidhur në gjykatë të rregullt respektivisht ka procedurë në zhvillim e sipër”*.
66. Si dëshmi të pretendimeve të lartpërmendura, pala përgjegjëse ka dorëzuar në Gjykatë Aktvendimin (C. nr. 1268/2010, të 11 marsit 2015) të Gjykatës Themelore në Prishtinë.

67. Pala përgjegjëse gjithashtu dorëzoi në Gjykatë vendimin e KÇPB-së, të 21 gushtit 2003, me të cilën KÇPB-ja e informoi Gjykatën Themelore në këtë që vijon:

“Ne me respekt kërkojmë vëmendjen tuaj për paragrafin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut/1999/23 dhe paragrafin 3.1 të Rregullores së UNMIK-ut/2000/60, të cilët Drejtorisë për çështje banesore dhe pronësore i japin juridiksion ekskluziv mbi problemet e veçanta të pronësisë, sidomos mbi pronat që janë objekt të një padie të ngritur sipas rregullave në Drejtori. Pronësia në këtë fazë është subjekt i dy padive nën numrat DS003476 dhe DS008675 të cilat janë në pritje në Drejtorinë për çështje banesore dhe pronësore.

Drejtoria për Çështje Pronësore dhe Banesore ka autoritet ekskluziv mbi këto raste, prandaj ju si dhe Gjykata juaj nuk keni juridiksion mbi këto çështje. Prandaj, ne prapë do të ju përkujtojmë se nëse e kryeni dëbimin, ju do të shkelni ligjin dhe rregulloret e UNMIK-ut. Prandaj ju sugjerojmë që t'i ndërpreni të gjitha procedurat e mëtutjeshme gjyqësore dhe administrative deri në zgjidhjen e këtyre kërkesave nga Drejtoria për Çështje Pronësore dhe Banesore.

Për më tepër, duket se urdhri juaj është i bazuar në një rast gjyqësor, i cili është i përfshirë në tentim të shitblerjes së pronës që është përcaktuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë më 13.12.2001. Dua të jua tërheq vëmendjen tuaj në Rregulloren e UNMIK-ut 2000/60, paragrafi 5.2, i cili thekson se një shitblerje e tillë është e pavlefshme dhe nuk ka fuqi ligjore, dhe të ju rikujtoj cila gjykatë u përpoq për të konfirmuar një kontratë të tillë, e cila është përfshirë në mosrespektimin e ligjit”.

Pranueshmëria e kërkesës

68. Gjykata në fillim dhe sipas një vlerësimi paraprak, rikujton se parashtruesja e kërkesës pretendon se janë kryer dy procedura të ndryshme për të njëjtën çështje juridike: një para gjykatave të rregullta dhe një tjetër para KÇPB-së dhe Kolegjit të Apelit dhe se nga kjo situatë dolën “dy vendime të ndryshme përfundimtare dhe të detyrueshme për të njëjtin objekt të çështjes”.
69. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 2.5 të Rregullores së UNMIK-ut për Themelimin e KÇPB-së nr. 1999/23, i cili përcakton:

“Si përjashtim nga juridiksioni i gjykatave lokale, Komisioni ka kompetencë ekskluzive për të zgjidhur kategoritë e kërkesave të theksuara në paragrafin 1.2. të kësaj Rregulloreje. Megjithatë, Komisioni mund t'u drejtojë pjesë të veçanta të këtyre kërkesave gjykatave lokale apo ndonjë organi tjetër administrativ, nëse vlerësimi i pjesëve të veçanta të këtyre ankesave nuk kanë të bëjnë me çështjet e parapara në nenin 1.2. Gjatë hetimit ose zgjidhjes së një kërkesë, Komisioni mund të marrë masa të përkohshme mbrojtëse”.

70. Gjykata rikujton se neni 1.2 i Rregullores përfshin: “Kërkesat e personave fizikë, pronësia, posedimi ose e drejta e banimit në pronën e patundshme banesore (...)”; Kërkesat e personave fizikë që kanë bërë transaksione

jozyrtare me prona të patundshme banesore (...); dhe Kërkesat e personave fizikë të cilët kanë qenë pronarë, posedues ose që kanë pasur të drejtën e banimit në pronën banesore (...)”.

71. Gjykata më tej rikujton se kjo Rregullore hyri në fuqi më 15 nëntor 1999.
72. Për më tepër, Gjykata vëren se rasti i parashtrueses së kërkesës, në të vërtetë, ngre çështje lidhur me përcaktimin juridiksioni i kujt (gjykata të rregullta, ose KÇPB-ja dhe Kolegji i Apelit) është materialisht kompetent, cili prej dy vendimeve të ndryshme është përfundimtar dhe i detyrueshëm, dhe çfarë është vlefshmëria dhe plotfuqishmëria e një aktgjykimi të nxjerrë nga një gjykatë pa kompetencë ekskluzive.
73. Megjithatë, Gjykata konsideron se këto çështje janë çështje të ligjshmërisë, që bien nën juridiksionin e gjykatave të rregullta dhe jo nën juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese.
74. Në të vërtetë, Gjykata thekson se nuk është detyrë e saj të merret me vërtetimin e fakteve, ose interpretimin apo aplikimin e ligjit, siç gjykohet apo vendoset nga gjykatat e rregullta (ligjshmëria), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria).
75. Përveç kësaj, Gjykata gjithashtu thekson se roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore. Prandaj, nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” përkitazi me çështjet e lartcekura (shih *rastin Akdivar kundër Turqisë*, nr. 21893/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, paragrafi 65, dhe, po ashtu shih rastin *mutatis mutandis*, rasti KI86/11, të parashtruesit *Milaim Berisha*, Aktvendim për papranueshmëri i 5 prillit 2012).
76. Prandaj, Gjykata kufizohet në vlerësimin e pranueshmërisë së kërkesës për shkeljet e pretenduara kushtetuese, siç referohen nga parashtruesja e kërkesës.
77. Gjykata shqyrton nëse parashtruesja e kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
78. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“(1) Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]
(7) Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
79. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

80. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh paragrafët (1) d) dhe (2) d) të rregullit 36 të Rregullores së punës [Kriteri i Pranueshmërisë], i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

[...]

d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.

(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

81. Gjykata konsideron se pretendimet e parashtrueses së kërkesës mund të përmbliidhen si në vijim:

(i) Shkeljet e nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së dhe neneve të tjera të Kushtetutës;

(ii) Shkeljet e nenit 46 të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së në lidhje me nenet tjera; dhe

(iii) Shkeljet e nenit 7 dhe nenit 102. të Kushtetutës në lidhje me nenet tjera.

(i) Shkeljet e pretenduara të nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së.

82. Gjykata i referohet nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj”.

83. Gjykata i referohet nenit 6.1 të KEDNJ-së, i cili përcakton:

“Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht [...] nga një gjykatë [...] në lidhje me të drejtat dhe detyrimet”.

84. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 13 të KEDNJ-së, i cili përcakton:

“Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara në këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar, pavarësisht se shkelja është kryer nga persona që veprojnë në përmbushje të funksioneve të tyre zyrtare”.

A. Parimet e përgjithshme të parimit *res judicata*

85. Gjykata përsërit se e drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm sipas nenit 31 të Kushtetutës dhe të nenit 6, paragrafi 1 i Konventës e interpretuar në dritën e parimit të sigurisë juridike, përfshin kërkesën që në rastet kur gjykatat kanë zgjidhur mosmarrëveshjen me një efekt përfundimtar vendimi i tyre nuk duhet të vihet në dyshim (Shih rastet e GJEDNJ: *Brumarescu kundër Rumanisë*, [DHM], nr. 28342/95, 1999-VII, § 61 dhe *Kehaya dhe të tjerët kundër Bullgarisë*, nr. 47797/99 dhe 68698/01, Aktgjykimi i 12 janarit 2006, paragrafi 61).
86. Parimi *res judicata* kërkon që asnjë palë nuk ka të drejtë të kërkojë rishikim të një vendimi të formës së prerë dhe detyruës vetëm për qëllim të fitimit të një rigjykimi dhe nxjerrjes së një vendimi të ri për çështjen. Çdo shqyrtim nuk duhet të trajtohet si një ankesë e mbuluar, dhe vetëm mundësia e ekzistencës së dy pikëpamjeve mbi këtë çështje nuk është bazë për rishqyrtim (shih rastin e GJEDNJ-së *Esertas kundër Lituanisë*, nr. 50208/06, Aktgjykim i 31 majit 2012 paragrafi 21).
87. Në këtë drejtim, parimi *res judicata* është një element themelor i së drejtës për gjykim të drejtë, që garantohet me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të Konventës në çështjet civile (shih rastin GJEDNJ-së *Kehaya dhe të tjerë kundër Bullgarisë*, *ib idem*, paragrafi 63).
88. Për më tepër, Gjykata gjithashtu thekson se efektet *res judicata* të vendimeve kanë kufizime *ad personam* (për një person të caktuar) dhe në fushëveprimin material (çështja e caktuar) (Shih rastin e GJEDNJ-së *Esertas kundër Lituanisë*, *ib idem*, paragrafi 22 më sipër dhe rastin *Kehaya dhe të tjerët*, *ib idem*, paragrafi 66).

B. Zbatimi i këtyre parimeve në rastin konkret

89. Gjykata rikujton se parashtruesja e kërkesës i ka filluar procedurat në Gjykatën Komunale duke kërkuar që Rifat Çeku të detyrohet ta lirojë banesën e kontestuar. Rifat Çeku iu përgjigj se banesa ishte në pronësi të Egjlane Gashit dhe të trashëgimtarëve të tjerë ligjorë.
90. Gjykata, gjithashtu, rikujton se parashtruesja arsyeton se Aktgjykimi i Gjykatës Komunale, C. nr. 290/2002, i 30 majit 2002 është *res judicata* dhe se për 13 (trembëdhjetë) vjet nuk është ekzekutuar.
91. Në të vërtetë, parashtruesja e kërkesës pretendon se për të njëjtën çështje ligjore janë mbajtur dy grupe të procedurës; një para gjykatave të rregullta dhe një para KÇPB-së dhe Kolegjit të Apelit. Ajo situatë çoi në atë se “në rastin para jush keni dy vendime të ndryshme të formës së prerë dhe të detyrueshme për njëjtin objekt çështje ndaj personave të tretë dhe institucioneve”.

92. Prandaj, parashtruesja e kërkesës konsideron se është krijuar pasiguria juridike sepse “parashtruesja, personat e tretë dhe institucionet kompetente nuk e dinë si të veprojnë”, dhe në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit “ishte vendosur në kundërshtim me vendimin e Gjykatës Supreme dhe vendimin e Gjykatës Komunale”.
93. Prandaj, parashtruesja konkludon se të drejtat e saja të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6, në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së ishin shkelur, siç konsideron ajo se: “do të ishte iluzore nëse sistemi juridik i Kosovës lejon një vendim final dhe detyruet të gjykatës të mbetet joefektiv”.
94. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se procedurat që janë kryer në gjykatat e rregullta dhe KÇPB-së dhe Kolegjit të Apelit dallohen *ad personam* (ndaj një personi të caktuar) në fushëveprimin material (ndaj një çështjeje të caktuar).

***Ad personam* (ndaj një personi të caktuar)**

95. Në të vërtetë, procedurat e kryera në gjykatat e rregullta, ishin zhvilluar ndërmjet parashtrueses dhe Rifat Çekut si i paditur. Këto procedura kanë përfunduar me aktgjykim të formës së prerë të Gjykatës Supreme.
96. Procedurat e kryera në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit, janë zhvilluar ndërmjet paditëses Saide Kelmendi, motrës dhe një prej “pasardhësve legjitimë të Egjlane Gashit” dhe të paditurës Vesela Radović. Parashtruesja Lumturije Voca mori pjesë në këto procedura për shkak të shitjes së banesës së kontestuar nga Vesela Radović. Këto procedura kishin përfunduar me vendimin final të Kolegjit të Apelit.
97. Të gjitha procedurat e mëvonshme që janë kryer në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit janë iniciuar nga parashtruesja e kërkesës Lumturije Voca, me qëllim të rihapjes së çështjes. Të gjitha kërkesat e mëvonshme ishin refuzuar për shkak se ose ishin shqyrtuar nga KÇPB-ja si *res judicata* ose ishin të paafatshme (Shih vendimin nr. KKPK/REC/61/2006, të 31 marsit 2006; Vendimi nr. KPCC/D/R/215/2013, të 21 gushtit 2013; dhe Aktgjykimi GSK-KPA-A-041/14, të 2 dhjetorit 2015).
98. Gjykata konkludon nga sa u tha më lart se procedurat në gjykatat e rregullta, dhe procedurat në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit dallohen *ad personam* (ndaj një personi të caktuar) dhe pastaj efektet *res judicata* të këtyre aktgjykimeve kanë kufizime *ad personam* (ndaj një personi të caktuar).
99. Ai dallim *ad personam* ishte vërejtur edhe nga Kolegji i Apelit (Aktgjykimi GSK – KPA- A – 041/14), me të cilin u ndryshua sipas detyrës zyrtare vendimi në lidhje me palët në procedurë dhe ka përfshirë si palë më tej Rifat Çekun edhe të gjithë trashëgimtarët e tjerë ligjorë të Egjlane Gashit “përkatësisht: Saide Kelmendi, Bashkim Mulliqi, Safinaz Rudi dhe Tabe Ives”. Si duket Kolegji i Apelit veproi në këtë mënyrë për të parandaluar hapjen procedurave të reja me palë të ndryshme.

Fushëveprimi material (çështja e caktuar)

100. Gjykata rikujton edhe një herë se parashtruesja e kërkesës pretendoi se janë mbajtur dy procedura të ndryshme për të njëjtën çështje ligjore dhe se nga kjo situatë dolën “*dy vendime të ndryshme përfundimtare dhe të detyrueshme për të njëjtin objekt të çështjes*”.
101. Gjykata vëren se procedurat në gjykatat e rregullta dhe procedurat në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit ndryshojnë edhe sipas fushëveprimit material (çështja e caktuar).
102. Gjykata rikujton se parashtruesja ka filluar procedurat në Gjykatën e Komunale, duke kërkuar që Rifat Çeku të detyrohet të lirojë banesën e kontestuar. Rifat Çeku u përgjigj se banesa ishte në pronësi të Egjlane Gashit dhe të trashëgimtarëve të tjerë ligjorë.
103. Në të vërtetë, në procedurat në gjykatat e rregullta parashtruesja Lumturije Voca kishte për qëllim që të ushtrojë “*të drejtën e posedimit*” mbi banesën e kontestuar. Parashtruesja e kërkesës ka kërkuar që banesa kontestuese të lirohet nga njerëzit dhe gjërat, dhe si e tillë t'i dorëzohet parashtrueses së kërkesës për përdorim të mëtejshëm.
104. Parashtruesja e kërkesës nuk ka kërkuar në procedurën në gjykatat e rregullta vërtetimin e “*të drejtave të pronësisë*”, edhe pse parashtruesja e kërkesës ishte në dijeni për procedurat në KÇPB në lidhje me vërtetimin e “*të drejtave të pronësisë*” ndërmjet “*trashëgimtarëve ligjorë të Egjlane Gashit*” konkretisht motrës së saj Saide Kelmendi dhe Vesela Radović.
105. Fushëveprimi material i kontestit në KÇPB ishte e drejta për pronësi mbi banesën e kontestuar, e jo e drejta për posedim të banesës kontestuese. Në këtë drejtim, KÇPB-ja konkludoi që të gjitha përpjekjet e mëtejshme për ta shitur banesën duhet të konsiderohen të pavlefshme, për shkak se ajo ka deklaruar si të vlefshme “*transaksionin e bërë midis Egjlane Gashit dhe bartësit të së drejtës së ndarjes, dt. 8 nëntor 1994*”. (Shih vendimi i HPCC/D/06/2003/B&C, i 12 dhjetorit 2003).
106. Ndryshimet në fushëveprimin material të kontestit janë vërejtur edhe nga Gjykata Komunale e cila pezulloi procedurën e përmbarimit, për shkak se ishte informuar nga ana e KÇPB-së se kishte një rast tjetër lidhur me të drejtën e pronësisë dhe se KÇPB-ja ka juridiksion ekskluziv në këtë çështje ligjore.
107. Në lidhje me këtë, Gjykata konsideron se Aktgjykimi Gjykatës Supreme Rev. nr. 142/2003, nëse ka prodhuar efekt *res judicata* vetëm në fushëveprimin material të “*së drejtës së posedimit*” dhe se ai Aktgjykim do të kishte humbur efektin *res judicata* me Vendimin (nr. HPCC/REC/61/2006) të KÇPB-së, nëse kishte prodhuar efekt *res judicata* sa i përket “*të drejtave pronësore*”.
108. Në të vërtetë, Gjykata rikujton se neni 1.2 i Rregullores UNMIK/REG/1999/23 për Themelimin e KÇPB-së përfshin kategoritë e kërkesave si në vijim: “*Kërkesat e personave fizikë, pronësia, posedimi ose e drejta e banimit në pronën e patundshme banesore (...)*”; *Kërkesat e personave fizikë që kanë bërë*

transaksione jozyrtare me prona të patundshme banesore (...); dhe Kërkesat e personave fizikë të cilët kanë qenë pronarë, posedues ose që kanë pasur të drejtën e banimit në pronën banesore (...)”.

109. Gjykata gjithashtu vëren se Rregullorja UNMIK/REG/1999/23 i referohet në mënyrë të posaçme “pronësisë, posedimit ose të drejtës së banimit” dhe “pronarët, poseduesit, ose ata që kanë të drejtën e banimit”. Gjykata vëren që në fillim, se “këto kategori të kërkesave” i referoheshin KÇPB-së” si “juridiksionit ekskluziv” dhe “si një përjashtim nga juridiksioni i gjykatave të vendit”.
110. Në këtë drejtim, Gjykata konsideron, në pajtim me këtë veçim të bërë nga Rregullorja, se e drejta e pronësisë absorbon dhe përfshin të drejtën e posedimit. Pronësia dhe posedimi janë komponentë të ndryshëm të së drejtës pronësore. Një banesë në pronësi të dikujt është pronë e dikujt; banesa në posedim të dikujt nuk do të thotë domosdoshmërisht se banesa është pronë e dikujt.
111. Megjithatë, Gjykata konkludon se nuk janë të sakta pretendimet e parashtrueses së kërkesës kur arsyeton që “në rastin para jush kenë dy vendime të ndryshme të formës së prerë dhe të detyrueshme për të njëjtin objekt çështjeje ndaj personave të tretë dhe institucioneve”. Procedurat në gjykatat e rregullta dhe procedurat në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit dallojnë *ad personam* (ndaj një personi të caktuar), dhe gjithashtu për fushëveprimin material.
112. Prandaj, Gjykata konsideron se ka dallime *ad personam* (ndaj një personi të veçantë) edhe në fushëveprimin material (çështja e caktuar) ndërmjet Aktgjykimit të Gjykatës Supreme Rev. nr. 142/2003 dhe vendimit (Vendimi nr. HPCC/REC/61/2006) të KÇPB-së, si dhe dallime në aspektin e efekteve *res judicata* të këtyre vendimeve.
113. Andaj, Gjykata gjen se këto vendime nuk janë kontradiktore dhe se nuk janë shkelur neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së.

(ii) Shkeljet e pretenduara të nenit 46 Kushtetutës dhe të nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së

114. Gjykata i referohet nenit 46 të Kushtetutës [Mbrojtja e Pronës], i cili përcakton:

“1. E drejta e pronës është e garantuar”.
[...]
115. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 1 [Mbrojtja e pronës] të Protokollit 1 të KEDNJ-së, i cili përcakton:

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij”. [...]

A. Parimet e përgjithshme në lidhje me të drejtën e mbrojtjes së pronës

116. Gjykata rikujton parimet e përgjithshme të përcaktuara nga KEDNJ në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1, të cilat janë të aplikueshme edhe për nenin 46 të Kushtetutës dhe konfigurojnë fushën e mbrojtjes të së drejtës pronësore (shiko rastin e GJEDNJ-së *Kopecký kundër Sllovakisë*, Aktgjykim i 28 shtatorit 2004, paragrafi 35, *Maltizan dhe të tjerët kundër Gjermanisë*, Vendimi për pranueshmërinë e 2 marsit 2005, paragrafi 74)
117. Parimet e përgjithshme janë si në vijim:
- a) Privimi nga pronësia apo të një të drejte tjetër *in rem* në parim është një akt i menjëhershëm dhe nuk prodhon një gjendje të përhershme të “privimit të së drejtës” (Shih rastin e GJEDNJ-së *Malhous kundër Republikës Çeke*, Aktgjykimi i 12 korrikut 2001).
 - b) Neni 1 i Protokollit nr. 1 i KEDNJ-së nuk garanton të drejtën e fitimit të pronës (Shih rastin e GJEDNJ-së *Van der Mussele kundër Belgjikës*, Aktgjykimi i 23 nëntorit 1983, paragrafi 48; *Slivenko dhe të tjerët kundër Lituanisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së i 9 tetorit 2003, paragrafi 121) .
 - c) Parashtruesja e kërkesës mund të pretendoj shkelje të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së vetëm për aq sa vendimet e kontestuara kanë të bëjnë me “pronën” e tij brenda kuptimit të kësaj dispozite “pronë” mund të jetë “pasuri ekzistuese”, duke përfshirë edhe pretendimet, në bazë të cilave parashtruesi mund të pretendojë “prishmëri legjitime” që do të fitojë gëzimin efektiv të ndonjë të drejte të pronës së njëjtë. Në të kundërtën, shpresa në njohje të të drejtave të pronësisë që ishte e pamundur të realizohej në mënyrë efektive nuk mund të konsiderohet si “pronë” brenda kuptimit të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së as një kërkesë kushtimore që pushon të jetë e vlefshme si rezultat i mospërbushjes së kriterëve (Shih rastin e GJEDNJ-së *Prince Hans-Adam II i Lihngeshtajnit kundër Gjermanisë*, , Aktgjykimi i 12 korrikut 2001, paragrafët 82 – 83; dhe *Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës Çeke*, Vendim për pranueshmëri, të 10 korrikut 2002, paragrafi 69,).
 - d) Nuk mund të thuhet se lind ndonjë “prishje legjitime”, atje ku ekziston një kontest në lidhje me interpretimin e drejtë dhe aplikimin e së drejtës së brendshme dhe atje ku parashtruesit janë hedhur poshtë më pas nga gjykatat kombëtare (Shih rastin e GJEDNJ-së *Kopecký kundër Sllovakisë*, Aktgjykim i 28 shtatorit 2004, paragrafi 50,).

B. Aplikimi i këtyre parimeve në rastin konkret

118. Gjykata rikujton se parashtruesja pretendon se Aktgjykimi (C. nr. 290/2002 i 30 majit 2002) i Gjykatës Komunale “i formës së prerë, i detyrueshëm dhe i zbatueshëm” pasi që “përbën prishje legjitime për parashtruesen, me të cilin është konstatuar se e njëjta është pronare legjitime e pronës në fjalë”.

119. Gjykata vëren se parashtruesja e kërkesës nuk është bërë bartëse e së drejtës pronësore, përkundrazi, ajo nuk e ka fituar as të drejtën e posedimit mbi pronën në fjalë, përkundrazi ajo është përpjekur të realizojë të drejtën e posedimit dhe të fitojë pronësinë, që do të thotë se parashtruesja e kërkesës kishte vetëm *“shpresë për njohjen e të drejtave pronësore, e cila ishte e pamundur të arrihet efektivisht”*. Prandaj kjo gjendje e tillë reale *“nuk mund të konsiderohet si “pronë” në kuptim të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.*
120. Gjykata është e vetëdijshme se parashtruesja e kërkesës kishte deri diku pritshmëri për të fituar gëzimin efektiv të së drejtës pronësore bazuar në kontratën të cilën ajo e ka lidhur me Vesela Radović, e cila *“nuk ishte pronari i pronës”*. Në të vërtetë, Vesela Radović është përpjekur të dëshmojë se ajo ishte pronare e pronës, në mënyrë që ajo të mund ta transferojë të njëjtën më tutje. Megjithatë, si rregull një marrëdhënie kontraktuale që ishte e pavlefshme që nga fillimi (*void ab initio*) nuk mundet assesi të jetë rrjedhimisht e vlefshme dhe të prodhojë *“pritshmëri legjitime”*.
121. Gjykata ripërsërit se *“pritshmëria legjitime”* nuk mund të ndodhë *“në qoftë se ekziston një kontest në lidhje me interpretimin e drejtë dhe zbatimin e ligjit të brendshëm”*. Për më tepër, neni 46 i Kushtetutës dhe neni 1 i Protokollit 1 të KEDNJ-së nuk garantojnë të drejtën për të fituar pronën
122. Në të vërtetë, Gjykata rikujton se neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së *“nuk garanton të drejtën e fitimit të pronës”*. Parashtruesja e kërkesës ka mundur ta dijë në momentin e nënshkrimit të kontratës për blerjen e banesës që Vesela Radović nuk mundet ta dorëzojë atë në gëzim paqësor. Pasi që Vesela Radović nuk e ka dorëzuar pronësinë e banesës, pretendimi i parashtrueses se i është shkelur *“e drejta për gëzimin paqësor të pronës”* është i pabazuar.
123. Prandaj, Gjykata gjen se vendimet e gjykatave të rregullta dhe vendimet e KPÇB-së dhe Kolegjit të Apelit nuk kanë shkelur nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së .

(iii) Shkeljet e pretenduara të nenit 7 dhe të nenit 102 të Kushtetutës

124. Gjykata i referohet nenit 7 të Kushtetutës [Vlerat], i cili përcakton:

“1. Rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet në parimet e lirisë, paqes, demokracisë, barazisë, respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe sundimit të ligjit, mosdiskriminimit, të drejtës së pronës, mbrojtjes e mjedisit, drejtësisë sociale, pluralizmit, ndarjes së pushtetit shtetëror dhe ekonomisë së tregut”.

125. Përveç kësaj, Gjykata i referohet nenit 102 të Kushtetutës [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor], i cili përcakton:

*“1. Pushteti gjyqësor në Republikën e Kosovës ushtrohet nga gjykatat.
2. Pushteti gjyqësor është unik, i pavarur, i drejtë, apolitik e i paanshëm dhe siguron qasje të barabartë në gjykata.
3. Gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit”*.

126. Gjykata rikujton se parashtruesja e kërkesës pretendon se situata e saj është nën pasigurinë juridike dhe konsideron se *“Gjykata Supreme, si dhe Kolegji i Apelit të Agjencionit Kosovar të Pronës të Gjykatës Supreme, si pjesë e Gjykatës Supreme, kanë obligim kushtetues që të mënjanojnë këtë pasiguri juridike të shkaktuar”*.
127. Gjykata vëren se neni 7 dhe 102 të Kushtetutës nuk janë të lidhur drejtpërdrejtë me të drejtat dhe liritë e Kapitujve II dhe III të Kushtetutës, ku parashihen në mënyrë të drejtpërdrejtë të drejtat dhe liritë themelore të njeriut.
128. Gjykata rikujton se është parim i përgjithshëm se nenet e Kushtetutës të cilat drejtpërdrejtë nuk rregullojnë të drejtat e njeriut nuk kanë efekt të pavarur, pasi efekti i tyre vlen vetëm për *“gëzimin e të drejtave dhe lirive”*, që garantohen me dispozitat e Kapitullit II dhe III të Kushtetutës. Prandaj, këto nene në mënyrë të pavarur nuk mund të zbatohen nëse faktet e çështjes nuk bien në fushën e veprimit të paktën të njërës ose më shumë dispozitave të Kushtetutës që kanë të bëjnë me *“gëzimin e të drejtave dhe lirive të njeriut”* (Shih rastet e GJEDNJ-së, *inter alia*, E.B. kundër Francës [GC], Aktgjykim i 22 janarit 2008, paragrafi 47; dhe Vallianatos dhe të tjerët kundër Greqisë, Aktgjykim i 7 shtatorit 2013, paragrafi 72.).
129. Prandaj, Gjykata nuk e konsideron të nevojshme të shqyrtojë këto pretendime për shkak se parashtruesja e kërkesës nuk e ka dëshmuar shkeljen e neneve të Kushtetutës nga kapitujt II dhe III, dhe pa këto shkelje këto dispozita kushtetuese nuk kanë efekt të pavarur.

Kërkesa ende në pritje e dorëzuar në Gjykatën Komunale, më 3 qershor 2010

130. Gjykata vëren se, më 3 qershor 2010, *“parashtruesja e kërkesës (...) kishte parashtruar padi kundër Rifat Çekut (...) që ta konfirmojë pronësinë”* mbi banesën kontestuese.
131. Më 24 mars 2015, Rifat Çeku u përgjigj ndaj padisë, duke propozuar *“që të hidhet poshtë si e pabazuar dhe e papranueshme sepse ky rast është gjykuar një herë, prandaj, në pajtim me nenin 391, paragrafi 1, pika d, të Ligjit për Procedurën Kontestimore, duhet të hidhet poshtë si e papranueshme”*.
132. Në pajtim me informatat e dhëna nga Gjykata Themelore *“procedurat janë ende në vazhdim e sipër”* dhe *“rasti në fjalë nuk është në procedurë shqyrtimi”*.
133. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton se, më 10 maj 2005, Lumturije Voca (parashtruesja e kërkesës) parashtroi në KÇPB kërkesë për rishqyrtimin e vendimeve të veta të 12 dhjetorit 2003. Ajo kërkesë ishte refuzuar më 31 mars 2006 sepse *“vendimet përfundimtare të komisionit janë të detyrueshme dhe (...) nuk mund të rishqyrtohen nga asnjë trup tjetër juridik apo administrativ në Kosovë”*.

134. Gjykata rikujton më tej se, më 27 janar 2010, parashtruesja kërkoi nga KÇPB - ja që ta anulojë vendimin e saj për rishqyrtim dhe të gjitha vendimet e mëparshme. Ajo kërkesë ishte refuzuar më 21 gusht 2013, sepse kërkesa e saj kishte të bënte me një çështje të gjykuar (*res judicata*), duke marrë parasysh që “se e njëjta kërkesë e saj dhe për të njëjtën banesë, (...) është shqyrtuar dhe vendosur me vendimin e formës së prerë”.
135. Përveç kësaj, Gjykata vëren se, më 16 dhjetor 2013, parashtruesja e kërkesës parashtroi ankesë në Kolegjin e Apelit kundër Vendimit të KÇPB, të 21 gushtit 2013. Ajo ankesë ishte refuzuar më 2 dhjetor 2015, sepse “nuk ishte ushtruar brenda afatit prej 30 ditëve”.
136. Gjykata vëren më tej se të gjitha procedurat e mbajtura në KÇPB dhe në Kolegjin e Apelit pas 12 dhjetorit 2003 (vendimi *res judicata*) ishin iniciuar nga parashtruesja e kërkesës me qëllim të rihapjes së rastit. Të gjitha kërkesat pasuese ishin refuzuar, sepse ose vendimet ishin konsideruar *res judicata* ose ishin të paafatshme.
137. Gjykata vlerëson se kërkesa në pritje në Gjykatën Themelore, që nga 3 qershori 2010, është vetëm edhe një tjetër iniciativë paralele e parashtrueses së kërkesës, për të kërkuar rishikimin e vendimit të formës së prerë dhe detyruës thjesht për qëllim të fitimit të një rigjykimi dhe një rivendosje të rastit.
138. Megjithatë, Gjykata më tej konsideron se shqyrtimi, revokimi, rishqyrtimi apo shfuqizimi i vendimit të formës së prerë dhe detyruës (*res judicata*) do të çonte në një klimë të përgjithshme të pasigurisë juridike, duke bërë rendin juridik plotësisht joefektiv.
139. Prandaj, Gjykata konkludon se iniciativa e procedurës në vazhdim e sipër nuk do të jetë ligjërisht efektive dhe prandaj nuk do ta vlerësojë atë nga aspekti i shterimit të mjeteve juridike.

Konkluzion

140. Si përmbledhje, Gjykata vëren se parashtruesja e kërkesës nuk ka dëshmuar se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare.
141. Në të vërtetë, Gjykata konsideron se parashtruesja e kërkesës nuk ka mbështetur dhe dëshmuar se me vendimet e kontestuarra i janë shkelur të drejtat dhe liritë e saj kushtetuese, siç garantohen me nenin 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, dhe me nenin 7 dhe nenin 102 të Kushtetutës.
142. Prandaj, Gjykata më tej konsideron se kërkesa e parashtrueses nuk i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuarra më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.
143. Për këto arsye, kërkesa e parashtrueses është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe si e tillë e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113.1 dhe 7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullat 36 1) (d) dhe (2) (d), dhe 56 të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 6 dhjetor 2016, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

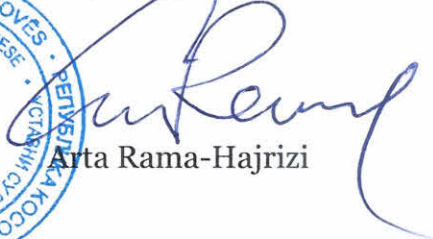
Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi